

BISDOM MAGAZINE

2014 | OKTOBER

Jaar van het Gebed

Gebed is bepalend voor wie wij zijn

Bidden doe je met je hart

Kansen voor catechese

PRIESTER OF DIAKEN WORDEN VANUIT JE BEROEP!

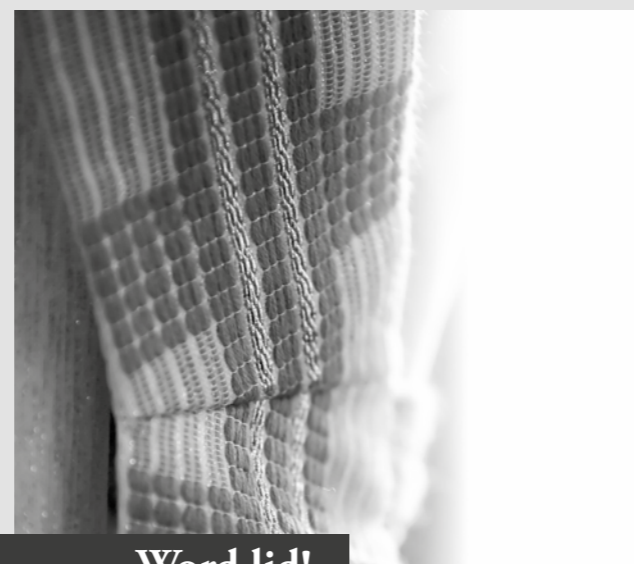

Priester- en diakenopleiding Bovendonk

Informatie over deze deeltijdopleiding:
T 0165 504277
E info@pdob.nl
I www.pdob.nl

Hofstraat 8 - 4741 AK Hoeven

Uw gift is welkom op IBAN
NL 93 ING B 002 5806 80
t.n.v. Stichting PDOB te Breda

Word lid!

Gebedskring roepingen bisdom van Breda.

Alles wat ons bezighoudt mogen wij in gebed voorleggen aan God. Ook de vraag om arbeiders die het dienstwerk in de Kerk op zich willen nemen.

Speciaal in het jaar van de priesters (2009-2010) startte in het bisdom van Breda een gebedskring voor roepingen tot priester, diaken en roepingen tot het religieuze leven.

Leden van de gebedskring worden elk jaar persoonlijk uitgenodigd voor het gebed op roepingszondag. Leden ontvangen ook informatie over de Priester- en diakenopleiding Bovendonk, waarvoor in het bijzonder om gebed wordt gevraagd.

De gebedskring roepingen komt bijeen op **Willibrordzondag 9 november 2014 om 15.00 uur** in de H. Antoniuskathedraal te Breda.

E gebbedskringroepingen@bisdombreda.nl • T 076 52 23 444

Dit magazine is een uitgave van het bisdom Breda. Het verschijnt als kwartaalblad. Een individueel postabonnement is mogelijk tegen betaling van een bijdrage voor de verzend- en administratiekosten. Het blad is gratis.

Stuur voor een postabonnement voor 2014 een e-mail naar: magazine@bisdombreda.nl en maak ten minste € 10,- over op IBAN NL93 INGB 0001066316 t.n.v. Uitgeverij bisdom Breda, o.v.v. postabonnement magazine, postbus 90.189, 4800 RN Breda. Of bel T 076 5223444. Nummers worden toegestuurd na ontvangst van uw betaling.

Redactie

Monique van Delft,
Hans de Jong,
Frank van der Linden,
Daphne van Roosendaal
(hoofdredacteur).

Adres redactie

E magazine@bisdombreda.nl
T 076 5223444
F 076 5216244
Postbus 90189
4800 RN Breda

Advertentieverkoop

Borgerpark Media
E info@borgerparkmedia.nl
T 0475 711 362
I www.borgerparkmedia.nl
Vlodropweg 62
Postbus 8027
6060 AA Posterholt

Vormgeving en druk

brainstorm en concept, Breda

Issn nummer: 1874-0480

Foto voorzijde:

J. Wouters

IN DEZE UITGAVE

4 |

Bidden doe je met je hart

6 |

Bidden in de parochie:
kansen voor catechese

10 |

Het Jaar van het Gebed:
parochies en bisdom

12 |

Nightfever

16 |

Jong Katholiek
Roosendaal

24 |

Bij Maria in Banneux

8 | Religieuzen en gebed

18 | Bidden om roepingen

20 | Leren een biddende gemeenschap te zijn

22 | Sint Franciscuscentrum: bidden en werken

26 | Kerk in de steigers: Mortuarium in Sint Willebrord

Bestel gratis* exemplaren van dit magazine via magazine@bisdombreda.nl

*Magazines zijn gratis voor parochies in het bisdom van Breda.

nederlandsdagblad
CHRISTELIJK BETROKKEN

Nu 2 weken
gratis!

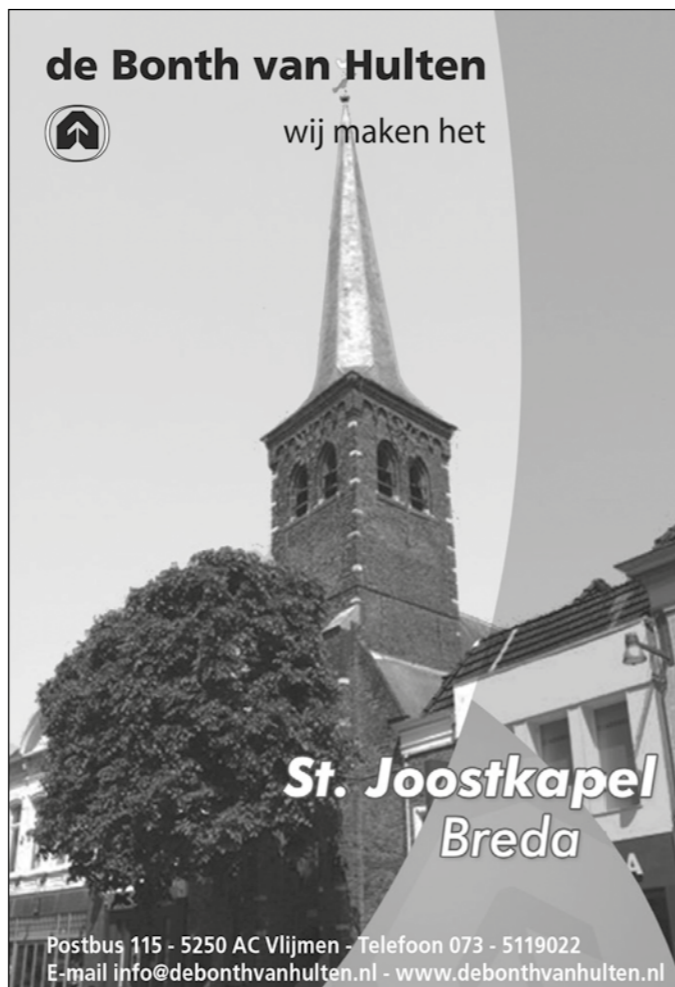
Maak nu gratis kennis met het Nederlands Dagblad. Natuurlijk heb je die 2 weken ook voor niks toegang tot onze website, het archief, de digitale editie en de app.

Ga naar nd.nl/2weken of bel 0342 411711

nd

CHRISTELIJK BETROKKEN

de Bonth van Hulten
wij maken het

**St. Joostkapel
Breda**

Postbus 115 - 5250 AC Vlijmen - Telefoon 073 - 5119022
E-mail info@debonthvanhulten.nl - www.debonthvanhulten.nl

VAN DE REDACTIE

Op zaterdag 18 oktober opent het bisdom van Breda het Jaar van het Gebed met de bisdombedevaart naar Polen. Het Jaar van het Gebed wil een impuls zijn voor parochies als gemeenschappen van gebed.

Het gebed is bepalend voor wie wij zijn, gaf bisschop Liesen aan tijdens de voorbereidende bijeenkomst voor pastorale beroepskrachten, die op 2 september werd gehouden. Het leven van de Kerk staat de komende jaren sterk onder druk.

Identiteitsbepalende structuren, zoals parochies, zijn in beweging. Oude kernen worden samengevoegd en bouwen aan hun vitaliteit.

De toekomst vraagt om een sterke identiteit, gaf de bisschop aan. Wanneer vertrouwde identiteitsbepalende structuren niet meer vanzelfsprekend blijken te zijn, blijft de noodzaak om de gelovige band met God en de gemeenschap te beleven. Gebed is een uitdrukking van geloof. Van gelovigen wordt een sterke identiteit gevraagd. Het gebed hoort hier wezenlijk bij.

Het Jaar van het Gebed eindigt in de meimaand 2015. Zo zijn er ongeveer 7 maanden om hieraan bijzondere aandacht te geven. Bijvoorbeeld door catechese, door het houden van een Nightfever, door deelname aan een bedevaart, en door bijvoorbeeld het lezen van de Schrift, omdat deze vele teksten heeft die aanwijzingen geven over gebed.

Dit Magazine is daarom geheel gewijd aan het thema 'Jaar van het Gebed'. Veel leesplezier.

BIDDEN DOE JE MET JE HART

De Nederlandse bisschoppen tijdens hun bedevaart naar Rome.
Ad Liminabezoek 2013. In de crypte van de Sint Pieter.
(Foto: R. Mangold)

Bidden is praten met God. Ik herinner me een gesprek met kinderen op de lagere school, die zich voorbereidden op de eerste heilige Communie. We begonnen met allerlei herkenbare gereedschappen waaraan je kunt zien wat iemand doet. Een hamer betekent waarschijnlijk dat iemand timmerman is. Verf en kwasten dat iemand een schilder is. Maar wat heb je nodig om te bidden? "Niets," zei een van de kinderen, en een ander reageerde meteen: "Bidden doe je met je hart." Dat antwoord van deze achtjarige kwam sneller en beter geformuleerd dan ik het verwachtte.

Soms is er meer een verlegenheid onder volwassenen om over bidden te spreken. Misschien raken mensen onbevangenheid kwijt als ze ouder worden en is dat het wat Jezus bedoelt wanneer Hij zegt: "als gij niet wordt als kinderen kunt ge het Rijk der hemelen niet binnengaan".

Onbevangenheid is dicht bij je eigen hart zijn. Dat is niet eenvoudig als je ouder wordt, want er gebeurt zoveel en je wordt je van steeds meer bewust, je aandacht wordt door zoveel in beslag genomen. Je eigen hart is dan soms de moeilijkste plaats om te bereiken en daarom vaak het meest eenzame plekje in een mensenleven. Ik bedoel niet het sentimentele hart dat bestaat uit gevoelens en dat constant geprikkeld wordt en naar links en rechts getrokken wordt. Ik bedoel de binnenkant, daar waar je weet wie je werkelijk bent en niet zoals je je voordoet bij anderen; de binnenkant waar de sporen achterblijven van je eigen keuzes, ook van keuzes die anderen maakten en van alles wat je diep heeft geraakt. Om daar te zijn is voor een kind iets vanzelfsprekends, maar voor iemand die ouder wordt kost het een inspanning. Bidden heeft alles te maken met het hart, met zijn wie je werkelijk bent... in de tegenwoordigheid van God die je geschapen heeft.

Jezus zegt: "Ga in uw binnenkamer en bidt tot God en Uw Vader die in het verborgene ziet ...". Bij het ouder worden verliest een mens niet alleen kinderlijke onbevangenheid. Wat ook verandert, is de afhankelijkheid: naarmate een mens ouder wordt, wordt hij of zij gewoonlijk ook zelfstandiger. Die zelfstandigheid kan wegvallen door ziekte, ouderdom of een ongeval, maar je kunt er ook voor kiezen in een situatie te zijn waar je meer op anderen aangewezen bent: door je huis te verlaten en op reis te gaan. Onze wereld kent wat dat betreft extremen: honderdduizenden gaan op reis en elk verblijf buitenshuis is tot in detail uitgekiend, een berekend avontuur. Weg van huis zijn kan helpen om dichterbij jezelf te komen. Maar miljoenen moeten ook uit hun huis vluchten en weten helemaal niet wat de volgende dag of het volgende uur hen brengt. Op bedevaart gaan is geen vakantie, en het is ook niet afzien, maar het van huis

gaan helpt om naar de binnenkant te gaan. Een grotere afhankelijkheid en aangewezen zijn op reisgenoten en vreemden brengt je een beetje in de situatie van een kind. Op bedevaart gaan kan helpen om onbevangenheid terug te vinden en dichterbij je eigen hart te komen en te bidden.

Bidden is niets anders dan met je hart bij God zijn. Bidden is een levende relatie aangaan met God. Het is moeilijk om uit te maken wat eerst komt: gebed of geloof. Bidden leidt tot (groter) geloof en geloof leidt tot (meer) bidden. Wie bidt, staat niet op zichzelf, leeft niet voor zichzelf alleen en doet alles ook niet uit eigen kracht. Wie bidt, weet - vanaf het moment van wakker worden tot het slapen gaan - dat God er altijd is en dat je met Hem kunt spreken. Soms zeggen mensen dat God er niet is, dat ze hem niet ervaren. Jezus zegt dat niemand uit zichzelf naar de hemel kan opklimmen en dat de

Mensenzoon juist uit de hemel is neergedaald om bij ons te zijn en ons bij God te laten zijn. Als we God niet ervaren, zoeken we misschien te veel met het sentimentele hart en te weinig met de binnenkant. Het is eerder zo dat God er wel is, en dat mensen niet aanwezig zijn bij Hem omdat ze ook niet bij zichzelf zijn. Iedereen kan bidden, maar het is geen trucje: het is eerder een geschenk dat je krijgt... door te bidden.

Waarom zou iemand bidden? De heilige Augustinus zegt dat wij door God geschapen zijn voor God en dat ons hart onrustig is totdat het rust vindt bij Hem. De zalige Moeder Teresa zegt dat ze niet altijd op zichzelf kan vertrouwen maar wel altijd op God kan vertrouwen. Vaak is er zoveel aan de hand in ons leven dat we God uit het oog verliezen. Maar zelfs als we vermijden aan Hem te denken, is Hij er en zoekt en roept Hij ons nog voordat wij Hem zoeken.

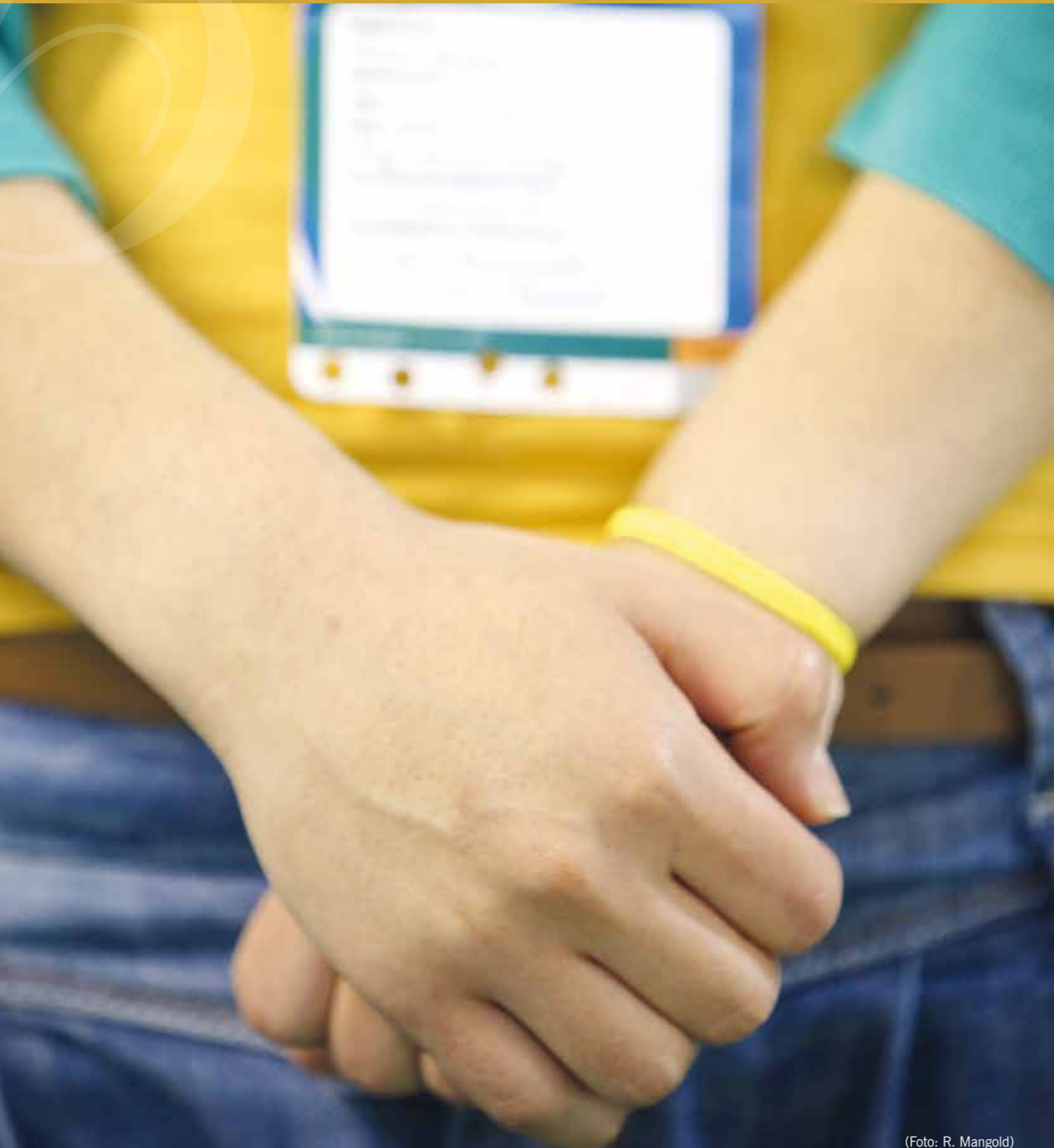
Je luistert naar de stem van je geweten, en plotseling, voor je het weet, ben je in gesprek met God. Je bent alleen en eenzaam en hebt niemand om je leven mee te delen en dan merk je ineens dat God er altijd voor je is. Je bent in gevaar of weet niet hoe het verder moet, en merkt dat God je noodkreet hoort en beantwoordt.

Hoewel er ook periodes kunnen zijn dat bidden niet vanzelf gaat en antwoorden uit lijken te blijven, is bidden net zo gewoon en menselijk als ademen, eten en liefhebben. Bidden biedt je een kans om beter te worden, sterker. Bidden helpt om niet met alle winden en prikkels mee te buigen. Bidden geeft je een diepe rust en zekerheid die nergens anders te vinden is; het maakt gelukkig op een manier die nergens ter wereld te vinden is.

Bisschop Liesen

BIDDEN IN DE PAROCHIE: KANSEN VOOR CATECHESE

“Het gebed bepaalt wie wij zijn,” aldus bisschop Liesen bij de voorbereidende bijeenkomst voor het Jaar van het Gebed op dinsdag 2 september. Als parochiepastor heb ik inderdaad steeds mogen ervaren hoe biddende parochianen van belang zijn voor de vitaliteit van onze parochies. Zonder biddende en vierende gelovigen verdroogt de parochie tot een club gelijkgestemden waaruit de ziel verdwenen is. Door te bidden komen we op het spoor van de altijd nieuwe wegen van God. Zo doorbreekt Hij de sleur van het bestaande en schept Hij nieuwe mogelijkheden voor Kerk en wereld.

(Foto: R. Mangold)

Taizégebed

Bidden is van levensbelang. Gelukkig beseffen vele gelovigen dit ook. Zo heb ik als parochiepastor verschillende mooie initiatieven zien opbloeien. Toen ik enkele jaren in de Roosendaalse Onze Lieve Vrouweparochie werkte, liep daar Theresia de Meijer stage. Het behoorde tot haar stageopdracht een gebedsgroep op te richten. Ze wist een groep jongeren om haar heen te verzamelen die in het spoor van Taizé wilden bidden. De groep kwam elke eerste vrijdag van de maand samen in de Onze Lieve Vrouwekerk.

Het gebed ging altijd door, wat er ook gebeurde, zelfs op Sint Nicolaasavond en Nieuwjaarsdag. De jongeren stelden de liturgie samen.

In hun vieringen zongen ze de gezangen van Taizé en bouwden ruimte voor stilte in. De hele groep had rechtstreekse en intensieve contacten met de gemeenschap van Taizé. In 2013 is, na zes jaar, het Taizégebed gestopt. Dat is de natuurlijke gang van zaken. Jongeren zwermen vanwege studie, huwelijk of werk uit.

Ongeveer 25 tot 30 personen bezochten deze maandelijks gebedsviering. Dat de jongeren leefden vanuit de spiritualiteit van Taizé bleek in december 2010. Het behoort tot de wezenskenmerken van de spiritualiteit van Taizé om vertrouwen te hebben in God en in de mensen. In december 2010 vond in Rotterdam de jaarlijkse Europese Jongerenontmoeting van Taizé plaats. De jongeren werd gevraagd om in Roosendaal voor ongeveer honderd jongeren uit heel Europa, gastadressen te realiseren zodat de bezoekers ook hier onthaald werden.

We probeerden de hele klus te overzien. Dat gebeurde met de nodige aarzeling. Voorafgaand aan het gebed vergaderden

ze samen en aten ze samen. In het gebed brachten zij de bijeenkomst bij God. Er gebeurde twee wonderen. Ingegeven door hun vertrouwen in de heilige Geest, namen ze de toch zware beslissing. En het tweede wonder: ze vonden de benodigde adressen. Tweemaal per jaar stond de groep borg voor de eucharistievering. Deze viel in goede aarde bij de gelovigen.

Het traditionele rozenkransgebed

Waar jongeren makkelijker aanhaken bij Taizégebed, hebben ze bij het traditionele rozenkransgebed merk ik soms de indruk dat het ‘afgeraffeld’ wordt. Nu heeft deze wijze van bidden ook zijn sterke kanten. Het op zo’n wijze bidden functioneert als een soort mantra die tot gebed brengt. Ik vergelijk het met het stuk ‘In the mood’ van Glenn Miller. Als je dat hoort, kun je niet anders dan dansen. Zo gaat het ook met de tientjes van de rozenkrans.

De afwisseling van het Weesgegroet en het Onze Vader helpt mensen hun eigen gedachten een diepere dimensie te geven en deze door Maria tot Jezus te brengen. In Lourdes ontdekte ik een andere manier om de rozenkrans te bidden. Ik bevond me op de Esplanade voor de basiliek. De rozenkrans wordt daar in alle talen gebeden. Voor elk tientje noemde men het geheim, volgde er een korte overweging en een lied.

Ik realiseerde me toen hoe jammer het is dat de rozenkrans uit de beleving van velen verdwenen is. De combinatie van het bidden van de tientjes en de overweging van de geheimen maakt dat het evangelie bij je binnendruppelt. Traditioneel kent men de blijde geheimen, de droevige geheimen en de glorievolle geheimen. Deze hebben betrekking op de kinderjaren, het lijden en de

verrijzenis van Christus. Je mist eigenlijk een meditatie op het leven van de Heer zelf. Daarom vind ik het een verrijking dat Johannes Paulus II in 2002, aan het begin van het vijfentwintigste jaar van zijn pontificaat, in de apostolische brief Rosarium Virginis Mariae de vijf geheimen van het licht heeft toegevoegd. Jezus is immers het licht der wereld.

Je overweegt de doop in de Jordaan, de Bruiloft van Kana, de Transfiguratie, de Verkondiging van het Rijk Gods en de Instelling van de Eucharistie. Zo overbrug je de periode tussen de kinderjaren van Jezus Christus en zijn lijden en sterven.

Catechese en gebed

Op deze manier gaan catechese en gebed hand in hand. Het zou een goed idee zijn om in het Jaar van het Gebed een catechetische handleiding voor het bidden van de Rozenkrans te schrijven.

Je begint elke tientje met de overweging van een evangelietekst die bij het geheim hoort. Er is een korte overweging en een moment van stilte. Daarna sta je samen met de aanwezigen, in de vorm van een geloofsgesprek, even stil bij het geheim en bidt dan samen verder. Er gaat dan een geweldige rijkdom open.

Het gebed is van levensbelang voor een parochie. In elke parochie heb je ‘bidzielen’, mensen die door het gebed de parochie dragen en bidden voor de noden van de parochie, hun medeparochianen en de mensen veraf. Een van mijn collega’s, de helaas te vroeg overleden priester Guus Dohmen, nodigde hen altijd uit bij de vrijwilligersavond van de parochie. Hun inzet is een essentiële bijdrage aan het leven in de parochie.

Fons van Hees pr.

(Foto: R. Mangold)

RELIGIEUZEN EN GEBED

Elke mens is geroepen tot gebed. In alle godsdiensten speelt het gebed een niet weg te denken rol. Dit gold al vanaf de primitiefste mens, die keer op keer in verwarring kwam door het falen van zijn pogingen om eigenmachtig een toren te bouwen die tot in de hemel reikt (Gen 11, 1-9). 'Nood leert bidden', zegt het spreekwoord. Zo begon de mens zich in te spannen om zijn hart te richten naar het Opperwezen dat hij als zijn Schepper erkende. Maar veel krachtiger dan alle inspanningen van de mens om een gebedsrelatie te zoeken met zijn Maker, is het initiatief dat van God komt. In Christus kwam God zelf naar ons toe. En als christenen geloven wij dat het Gods Geest is die voortdurend in ons bidt: "Wij weten niet eens hoe wij behoren te bidden, maar de Geest zelf pleit voor ons met onuitsprekelijke verzuchtingen" (Rom 8, 26).

Ons hart

Er zijn vele vormen van gebed. Woorden, die God al verstaan heeft voordat ze gevormd worden op onze lippen en in ons hart: lofprijzing, dankzegging, smeekgebed, gebed van voorspraak, herhaald gebed, gebed van verstilling voorbij alle woorden. Ons hart is - zoals Paulus ook aangeeft - al aan de gang voordat wij het in de gaten hebben. Precies daar ligt de grootste moeilijkheid die wij ervaren bij onze pogingen om tot gebed te komen. We leven voorbij aan ons hunkerend hart, dat in de diepte al voortdurend bidt.

Wat staat er dan in de weg? Een wereld van bekommernissen. Tot op zekere hoogte horen deze bij het menselijk bestaan. Maar doorgaans houden zij ons hart zo buitensporig bezig, dat we niet of nauwelijks toekomen aan contact met wat er in de diepte omgaat in datzelfde hart dat vol verlangen is. De oude monniken noemden zulke obstakels 'kwade gedachten'. Het gaat hier om heel de wirwar aan obsessies, fantasieën, dwanggedachten en kronkelredeneringen die zich hectisch aan ons opdringen en

ons hart steeds onrustig maken. Het lukt dan moeilijk om ons eigenmachtig streven los te laten en ons in overgave toe te vertrouwen aan God die ons draagt.

Prikkels en verlangen

Heel dit mechanisme wordt 'getriggerd' enerzijds door de veelheid aan invloeden, prikkels en stimuli vanuit de buitenwereld en anderzijds door nog ongeordende verlangens in ons hart. Noch de prikkels van buitenaf noch onze verlangens van binnenuit zijn op zich verkeerdt. Het kan zelfs weldadig zijn om op zijn tijd te genieten van bijvoorbeeld een goed glas trappistenbier. Maar zodra ik mij laat meeslepen door een ongelimiteerde drang tot behoeftenbevrediging, wordt paradoxaler wijs deze behoefte alleen maar groter, onverzadigbaar en allesoverheersend. Zo'n verslavende ontsparing overwoekert het authentieke verlangen dat sluimert in de diepste lagen van het hart; het houdt de geest gevangen en sluit het ego in zichzelf op. Volgens de oude monniken kan dit mechanisme zich voordoen op alle gebieden van ons instinctieve niveau, alsof de duivel er mee speelt:

drank- en vraatzucht, ontregelde seksualiteit, hebzucht, agressie, melancholie, weerzin, leven op het applaus van anderen en grootheidswaan. Deze eerste monniken, aangeraakt door de genezende liefde van Christus en in vuur en vlam gezet door de vreugde van het Evangelie, lieten het lege genot van de hedonistische samenleving van hun tijd achter zich en trokken zich terug in de eenzaamheid van de woestijn. Daar verlangden zij niets anders meer dan met Gods hulp de strijd aanbinden met alle innerlijke obstakels die het ontwaken van het biddend hart en het ontbranden van de liefde in de weg staan.

Religieuze gemeenschap

Liefde betekent ook gemeenschap. Zelfs de kluisenaar met zijn zeldzame charisma is geroepen om vrucht te dragen voor het hele volk Gods. Zijn hart is als een microkosmos, waar dezelfde strijd woedt tussen goed en kwaad die de grote wereld teistert, totdat heel het volk zal zijn binnengeleid in de Werkelijkheid waar 'God alles in allen' zal zijn (1 Kor 15, 28). Het overgrote deel van de monniken leeft (of leefde) echter

in een of andere vorm van gemeenschap. Ook de religieuze gemeenschap is als een microkosmos, waar de harten van allen onophoudelijk worden gekneed, totdat alle ik-gerichte hartstochten zijn uitgezuiverd tot vitale, constructieve innerlijke krachten, waarvan God zich kan bedienen met het oog op de komst van zijn Rijk.

In het Latijnse Westen kreeg vooral het cenobitische monnikendom succes met zijn accent op het gemeenschapsleven. Grote invloed hadden vanaf de zesde eeuw Sint Benedictus met zijn Regel voor Monniken en vanaf de twaalfde eeuw de stichters van Cîteaux. De Cisterciënzers, dat wil zeggen monniken van Cîteaux (beter bekend als Trappisten), 'zoeken God' - aldus onze Constituties - 'en volgen Christus door te leven onder een Regel en een abt in een bestendige gemeenschap, school van broederlijke liefde' (3.1). Zij gaan 'in het voetspoor van hen die in voorbije tijden door God werden geroepen tot de geestelijke strijd in de woestijn. (...) In eenzaamheid en stilte reikhalzen zij naar die innerlijke rust waarin de wijsheid kan ontluiken. (...)

In hartelijke gastvrijheid breken zij met hun medepelgrims het brood van vrede en hoop dat zij rijkelijk van Christus ontvangen' (3.3).

Bidden en werken

De ordening van een Cisterciënzer klooster (van de stricte observantie) is gericht op 'een eenvoudig, verborgen en arbeidzaam leven', waarin niets gesteld wordt boven Christus (3.5). Persoonlijk gebed, gevoed door stille overweging van de Schrift, en gezamenlijk gebed in de gemeenschappelijke vieringen van Eucharistie en Getijdengebed, wisselen elkaar af. Met de dagorde wordt een vruchtbaar evenwicht nagestreefd tussen bidden en werken. Dit is een groot spiritueel goed. Maar ook is de arbeid - zoals bij iedereen - als economische factor nodig om in het levensonderhoud te voorzien. Bij alle eisen die de hedendaagse samenleving daaraan stelt betekent dit een niet geringe uitdaging voor de concrete vormgeving van ons charisma.

Daniël Hombergen, ocso
Abt van Abdij Maria Toevlucht Zundert

HET JAAR VAN HET GEBED: PAROCHIES EN BISDOM

Op dinsdag 2 september 2014 belegde het bisdom van Breda in Centrum Bovendonk te Hoeven een bijeenkomst voor pastorale beroepskrachten over de kansen en uitdagingen die het Jaar van het Gebed de parochies biedt.

(Foto: R. Mangold)

'Gebed is wezenlijk'

In zijn inleidend woord stond bisschop Liesen stil bij de betekenis en achtergronden van het Jaar van het Gebed. "Het gebed is bepalend voor wie wij zijn," aldus de bisschop. "Het leven van de Kerk staat de komende jaren sterk onder druk. Identiteitsbepalende structuren, zoals parochies, zijn in beweging. Oude kernen worden samengevoegd en bouwen aan hun vitaliteit. Van gelovigen wordt een sterke identiteit gevraagd. Het gebed hoort hier wezenlijk bij."

Ideeën

Na de inleiding van de bisschop gingen de aanwezigen aan de hand van stellingen in gesprek over de betekenis van het Jaar van het Gebed voor parochies en instellingen. Dit gebeurde onder leiding van bisdommedewerkster Martina Meul. De deelnemers spraken over de mogelijkheden voor parochies om gedurende dit jaar contacten te leggen met scholen en zorginstellingen. Tevens stonden ze stil bij de kansen om juist nu bepaalde doelgroepen

als ouderen, kinderen, jongvolwassenen en jongeren te bereiken.

Pastorale beroepskrachten

De pastorale beroepskrachten bleven zelf niet buiten schot. Eén stelling ging nadrukkelijk over de vraag wat het Jaar van het Gebed voor hen zelf betekent. Voorgesteld werd om teamvergaderingen te openen met het getijdengebed en de duur van de vergaderingen te laten reguleren door gebedstijden als het Engel des Heren om 12.00 uur. In teams kan men samen bespreken wat de zondag betekent als men zelf niet ingeroosterd is. Er zou een maandelijkse eucharistieviering kunnen zijn waarbij alle teamleden aanwezig zijn.

Gevoelig voor gebed

Uit de reacties bleek dat jongeren gevoeliger zijn voor het gebed, dan vaak wordt gedacht. Ze drukken bijvoorbeeld hun gemeenschappelijk geloof uit door het dragen van polsbandjes. De digitale snelweg biedt ook mogelijkheden om hen te bereiken.

"Door samen te bidden ervaar je dat je onderdeel bent van een groter geheel. Mensen merken dat wanneer ze de rozenkrans bidden," vertelde iemand. Gesuggereerd werd om het rozenkransgebed te combineren met momenten van aanbidding. "Het rozenkransgebed heeft een catechetische waarde. Het is het breviergebed voor de gewone mens. Door de geheimen te overwegen beleeft men het evangelie in een notendop. In parochies zou hiervoor ruimte kunnen zijn."

Bedevoarten

Ook werd gesproken over de betekenis van de vele kleinere bedevaarten in het bisdom, zoals die naar Banneux, Kevelaer en Beauraing. De vrijwilligers die de organisatie van deze bedevaarten dragen worden stilaan ouder en het is niet eenvoudig opvolgers te vinden. "Hopelijk kunnen we manieren vinden om het Jaar van het Gebed hiervoor een stimulans te laten zijn," pleitte een van de deelnemers. Ben Hartmann, de secretaris-generaal van het bisdom ging in op diocesane activiteiten. Dit zal nog verder worden

ontwikkeld, maar allereerst is daar de bisdombedevaart naar Polen waarmee het jaar opent. Het jaar zal op 31 mei sluiten met een diocesane viering in de Mariabedevaartplaats Zegge.

Films over gebed

Buiten het (dit) bisdommagazine over het gebed zal de afdeling communicatie van het bisdom het Jaar van het Gebed begeleiden en volgen. Op de site zullen berichten verschijnen over de verschillende activiteiten die parochies organiseren. Verder wordt er tijdens het Jaar van het Gebed een 'video van de maand' gemaakt. Communicatieregisseur Daphne van Roosendaal legt uit: "Er worden zeven films gemaakt over gebed. Elke film zal drie à vier minuten duren. De films worden opgenomen tijdens de bisdombedevaart en dat staat garant voor mooie, inhoudsvolle beelden. In elke film geeft een pastorale beroepskracht uitleg over een bepaald gebed en komen pelgrims aan het woord. Ook de bisschop geeft uitleg in een van de films." Hoe moeten we ons dat concreet voorstellen?

"Een van de films zal bijvoorbeeld gaan over het bidden van de kruisweg. Tijdens de bisdombedevaart bezoeken de pelgrims Kalwaria Zebrzydowska. Dit kloostercomplex staat op de Werelderfgoedlijst van UNESCO en heeft een kruisweg uit de 17e eeuw. Daar worden de opnames gemaakt voor de film over de kruisweg: het interview met in dit geval een priester, en de indrukken van de pelgrims rond het bidden van de kruisweg." "De onderwerpen voor de films zijn gekozen in de lijn van wat het Sint Franciscuscentrum wil doen," vertelt Van Roosendaal. Dat is: het geloof 'voorstellen' in plaats van 'veronderstellen'. Dit is eens zo kernachtig verwoord door de Franse bisschoppen en in het bisdom van Breda inmiddels een redelijk vertrouwde term. Stijn van den Bossche, verantwoordelijke voor de catechese in Vlaanderen, bijvoorbeeld noemde het tijdens de VPV-dagen 2013 en schetste het als antwoord op de verandering van een cultuurgemeenschap (katholiek zijn door geboorte) naar een gemeenschap van gelovigen die christen zijn door 'roeping'.

Geloofsgesprek over gebed

In overleg met rector Schnell van Bovendonk, ook betrokken bij het Sint Franciscuscentrum, werden zeven onderwerpen bepaald voor de films: 1) het Onze Vader, 2) het Weesgegroet, 3) Psalmen en Getijdengebed, 4) het bidden van de Kruisweg, 5) de Rozenkrans, 6) Schriftmeditatie en bidden tot de heilige Geest, 7) Aanbidding. "Zo zal er na de start van het Jaar van het Gebed elke maand een nieuwe film worden geüpload op internet, die mensen thuis en in parochieverband kunnen bekijken, en aan de hand waarvan in parochies verder kan worden gesproken in de vorm van een geloofsgesprek."

Hans de Jong

De inleiding van bisschop Liesen is gepubliceerd als download bij het nieuwsbericht 'Bisschop Liesen: Gebed is bepalend voor wie wij zijn' (d.d. 3 september 2014). Dit bericht is toegankelijk via het nieuwsarchief op www.bisdombreda.nl

NIGHTFEVER

Nightfever is een laagdrempelige manier waarop parochies mensen in contact kunnen brengen met gebed in een kerkgebouw. Als zodanig kan het een instrument zijn voor nieuwe evangelisatie.

Nightfever in de kathedraal in Breda.
(Foto: R. Mangold)

Oosterhout

Voor het bisdom van Breda begon het in Oosterhout. Daar vond in de Sint Jansbasiliek de eerste Nightfever plaats. Ruth Lagemann van de gemeenschap Chemin Neuf kan het zich nog goed herinneren. “In 2010 kreeg ik Jan Willems en zijn echtgenote Ilse van Wuijckhuijse op bezoek. We spraken over een KASKI-onderzoek, waaruit bleek dat Oosterhout het slechtste kerkbezoek had van heel Nederland. We vroegen ons af hoe dat kon in een gemeenschap met maar liefst drie abdijen. We concludeerden dat de Sint Jansbasiliek, een prachtige kerk op de Markt, altijd dicht was. Zelf heb ik toen verteld over mijn ervaringen met de Nightfever in Berlijn.”

“De Nightfever is ontstaan in Bonn na de Wereldjongerendagen in Keulen in 2005,” vervolgt Ruth. “Het sluit eigenlijk aan bij het nachtgebed, zoals we dit in kloosters kennen. Oorspronkelijk is het een katholiek initiatief maar in Oosterhout kent Nightfever een oecumenische opzet. Er is een nauwe samenwerking tussen protestanten en katholieken. We zijn in 2010 op de laatste koopavond voor Kerstmis begonnen. De abdijen hebben voor ons gebeden. Zelf hebben we van meet af aan met een team gewerkt waarin de verschillende taken verdeeld zijn. De publiciteit moet geregeld worden, er moet muziek zijn en er moeten in de kerk een priester en een predikant aanwezig zijn om met mensen die dat wensen te spreken.”

Zuster Ruth spreekt van een doorslaand succes. “Mensen werden geraakt door de sfeer van gebed in de kerk. Het groeit. We merken nu dat meer mensen open staan voor het sacrament van boete en verzoening. We zijn blij dat we zo de ontmoeting tussen God en de mensen mee mogelijk maken.”

Breda

De vicariaten Breda en Middelburg organiseerden een Nightfever op 21 november 2013 in het kader van het Jaar van het Geloof. De Nightfever begon met een vesperviering in de kathedraal. Bisschop Liesen was de hoofdcelebrant. Daarna deelden vrijwilligers kaarsjes met gebedskaarten uit aan de deur van de kathedraal, en op de hoeken van de straat waar de Sint Janstraat andere straten kruist. Anton Janssen, diakenstudent aan de opleiding Bovendonk, was een van de deelnemers. Hij was uitgenodigd door vicaris Wiertz om mee te denken over activiteiten in het kader van het Jaar van het Geloof. “Ik heb mensen gezocht die bereid waren op straat de kaarsjes uit te delen,” vertelt hij. “Dat was niet moeilijk. Vooral niet omdat ik bij mezelf overwogen had wat ik zelf de mensen aan wil bieden. Dat werkt.”

In totaal werden er 800 kaarsjes uitgereikt en 700 kaarsjes aangestoken in de kathedraal. Jongeren van het jongerenpastoraat van het bisdom, parochianen van de kathedraal, gelovigen van elders en seminaristen hielpen mee. Anton Janssen was zelf ook lid van een straatteam. “Ik probeerde zo te getuigen van het licht dat we ontvangen hebben. De meeste mensen reageerden positief. Een enkeling liep voorbij of zei geen behoefte aan een kaarsje te hebben.

Bij Nightfever hebben de mensen alle vrijheid om de kerk in te gaan. Ze kunnen, als ze op dat moment haast hebben, het ook thuis aansteken. Mensen die in de kerk geweest waren kwamen terug om te bedanken. November is een donkere tijd en iedereen heeft dan behoefte aan licht.” Het heeft Anton zelf ook goed gedaan. “Het was goed om op straat het geloof te delen. Dit verrijkt ook jezelf.”

Bergen op Zoom

Recent werd Nightfever gehouden in Bergen op Zoom. In de aanloop na de Maria-Ommegang organiseerde de Lievevrouweparochie in die stad voor de eerste maal een Nightfever. Pastoraal werkster Fredi Timmermans was nauw betrokken bij de organisatie. “Zelf was ik niet onbekend met het fenomeen,” vertelt ze. “In Breda had ik al meegedaan. We kozen voor de vrijdagavond vóór de Maria-Ommegang. In Bergen op Zoom is het dan koopavond. De Gertrudiskerk ligt centraal in de stad, aan de Grote Markt.”

“We begonnen om 19.00 uur met een eucharistieviering, gecelebreerd door pastoor Verbeek. Na de eucharistieviering boden we de gelegenheid het Allerheiligste te aanbidden en kaarsjes voor het Allerheiligste te plaatsen. Vanwege de Maria-Ommegang konden mensen ook kaarsjes branden voor het Mariabeeld van deze processie. Op deze wijze werden de Mariaverering en de Nightfever met elkaar verbonden,” aldus Fredi. “Straatteams van jongeren en jonge parochianen nodigden de mensen uit om naar binnen te gaan en deelden kaarsjes uit. Over het algemeen wordt er positief gereageerd. Veel mensen gaan graag even naar binnen. Voor sommigen is het de eerste keer dat ze de kerk van binnen zien. Anderen vertellen dat ze toch wel een speciale band met deze kerk voelen. Weer anderen zitten met een vraag en vinden het fijn om daar met iemand van de kerk over te spreken.”

De Nightfever vond in Bergen op Zoom nogmaals plaats op 10 oktober, de vooravond van het feest van de heilige paus Johannes XXIII. Deze keer werd samenwerking gezocht met het Roncalli-college, genoemd naar deze paus. Zijn relik kreeg tijdens deze Nightfever een plaats.

Hans de Jong

Het Jaar van het Gebed wordt geopend in oktober 2014 met de bisdombedevaart naar Polen en wordt afgesloten op 31 mei 2015 in Zegge. In het kerkelijk jaar staan beide maanden bijzonder in het teken van de devotie voor Maria. Maria is de voornaamste en bekendste heilige in de Kerk.

Op diverse plaatsen is Maria op aarde verschenen aan eenvoudige mensen. In haar boodschap verwijst zij altijd naar haar Zoon Jezus, onze Heer. De rode draad in haar leven is: meewerken met het plan van God, opdat het heil van God gebeuren mag.

Goede God,

**Maria stelde haar hart geheel open voor U.
Door uw genade werd zij moeder van uw Zoon
en kon U een nieuw begin met de wereld maken.**

**Uw Zoon Jezus schonk zijn moeder aan de Kerk
als moeder voor alle gelovigen.
Zij is onze voorspreekster,
nu en in het uur van onze dood.**

**Leer ons open te zijn voor uw plan van heil
en laat ons groeien in geloof en vertrouwen
en in dienstbaarheid aan wie onze hulp
nodig hebben.**

**Door Christus, onze Heer.
Amen.**

(Uit: Bidden om roepingen, Gebedenboekje. Bisdom van Breda 2014)

JONG KATHOLIEK ROSENDAAL

Een vrijdagavond in Rosendaal, de kerk aan De Kade. Hier komt Jong Katholiek Rosendaal (JKR) eens per maand bij elkaar rond een thema. Ramon (17) is er als eerste en doet de deur open. Daarna volgt Amber (16). JKR bestaat uit zo'n 15 jongeren. Elke bijeenkomst zijn er zo'n 7 à 8 jongeren. Ook vanavond. Ze druppelen met grote tussenpozen binnen. Half acht starten met de gebedsviering gaat niet lukken. We beginnen dus wat later.

Na de korte viering met Bijbelzetting, gebed, voorbeden en een wat fragiel klinkend openings- en slotlied, wachten we nog even op Gabriël voordat het inhoudelijke deel van de avond begint. "Waar gaat het eigenlijk over?" vraagt Roy. Het gaat over gebed. "O. Ja. Sorry. Ik heb het druk gehad, en er overheen gelezen," reageert Roy. "Het is één wóórd," zegt Stan (24). "Hoe kun je dáár nou overheen lezen?"

Ondertussen gaat het gesprek over de Kerk, katholieken en protestanten, de eucharistie, de Bijbel. Marjolein (26) pakt een kleurig gekafte Bijbel uit haar tas en heeft een levendige inbreng. Iemand checkt op Facebook waar Gabriël is. Die is inmiddels in de buurt, nog tien minuten. Dan is Marjolein nog even aan het bellen. En dan gaan we echt beginnen.

Stan, die theologie studeert, leidt het gesprek. Hij opent met een gebed tot de heilige Geest en leest uit het evangelie, waar Jezus vertelt hoe de leerlingen moeten bidden en hen het Onze Vader leert (Mt. 6, 5-15). "Er zijn verschillende vormen van bidden. Hoe bidden jullie?" vraagt hij. Amber vertelt dat dat meestal in de kerk tijdens de mis is: "Vaak is het danken voor dingen, maar soms ook vraag ik echt dingen, kunt U hiermee helpen, of kunt U die en die persoon helpen?" Marjolein heeft altijd een rozenkrans bij zich. "Als ik de deur uitga denk ik: Telefoon! Sleutels! Rozenkrans!"

Die helpt haar om aan God te denken en soms borrelt er spontaan een dankgebed op. "Bijvoorbeeld in de supermarkt, als ik me bedenk dat ik dingen kan kopen. Dan dank ik God. Ik heb eerbied voor God, maar mijn gebed werkt heel informeel. Ik weet waar mijn fouten zitten en wat ik moet verbeteren. Duidelijker kan het van God uit naar mij niet. Bijvoorbeeld dat ik eerst naar mezelf moet kijken voordat ik pas ga roepoeteren wat een ander verkeerd doet. En ik merk in mijn leven, dat God echt met antwoorden komt als ik het even niet meer weet. Bijvoorbeeld een buurvrouw die ik nog niet kende, die me een pannetje soep kwam brengen toen ik geen geld had om eten te kopen. Dat soort dingen."

Fredi (26): "Het is goed om God steeds meer te betrekken bij je leven en de dingen die je nodig hebt. En dat kan steeds beter. Dan helpt het ook om een groep te hebben waarmee je bidt, en natuurlijk de zondagse eucharistieviering. Ik las trouwens in een interview met paus Franciscus dat hij wel eens in slaap valt tijdens het bidden en dat hij dat accepteert als iets normaal." "Ja, een groep is fijn om mee te bidden," vult Ramon aan. "Dan ontstaat er ook een gevoel van saamhorigheid. Anderzijds bid ik ook het persoonlijk gebed, niet met een voorgeschreven tekst, maar een gesprek met God. Iemand vroeg me eens of God dan terugpraat. Tja, dat is niet direct, maar wel door dingen die je ineens leest of ziet, of dingen die gebeuren. Dat zijn antwoorden die je op een bepaalde weg kunnen zetten." Stan merkt op dat we door gebed ook gevoeliger worden voor het zien van antwoorden.

"En soms is het ook zonder woorden," vult Ramon aan, "zoals bij aanbidding. Dat is dicht bij God zijn en hoeft niet met woorden." Marjolein: "Een antwoord kan ook zijn dat je rust krijgt. Dat is wat Jezus belooft: jullie zullen rust krijgen in Mij."

Han Akkermans, pastoor van de Norbertusparochie in Rosendaal, heeft het gesprek tot dan toe beluisterd, als ook hij het woord krijgt van Stan. "Bidden is tijd geven aan God," zegt hij. "En ook tijd geven aan jezelf. Daardoor kunnen dingen tot klaarheid komen. Vergelijk het met als er zand in een glas water is gekomen. Dat heeft tijd nodig om in het glas te zakken. Wat troebel was, wordt helder. Als je tijd aan God geeft, brengt dat verheldering. Gebed is 'noodzakelijke luxe' voor een pastor. Alles wat we in de parochie doen, moeten we verbinden met Jezus en onze relatie met God, anders wordt alles onbelangrijk. Het is dan een soort kritisch gebed: hoe verhoudt wat we doen zich met God? Maar soms word ik ook overvallen door gebed, waarbij ik zelf niet eens tijd vrijmaak, maar God me bij de lurven grijpt."

Roy: "Ik bid vooral tijdens de mis. Daarom ga ik de laatste tijd ook vaker, twee of drie keer per week, omdat ik vind dat ik te weinig bid. En ik ga graag af en toe een kapel in. Ik ben postbode en fiets door heel Oosterhout. In het centrum heb je veel Mariabeeldjes en kapelletjes. Dan fiets ik daar even naartoe en bid ik een Weesgegroet. En ik sla wel een kruis en dank God."

Bidden is voor God gaan staan, zegt weer een ander. Han Akkermans: "Misschien is dat wel de ontdekking van gebed: God is er altijd, maar ben ik er wel altijd voor God? Je staat voor God. Wie je in Gods ogen bent. Wie je mag zijn. Wat je roeping is. Je moet er dus de tijd voor nemen." En dan, zo rond half elf, rondt Stan het gesprek af. Mét een Onze Vader en een Weesgegroet.

Daphne van Rosendaal

(Foto's: Bisdom Breda)

(Foto: J. Wouters)

BIDDEN OM ROEPINGEN

Is het nodig om te bidden om roepingen tot het priesterschap, het diaconaat en het religieuze leven? Is het überhaupt nodig om te bidden? Zegt Jezus ons in de Bergrede niet, dat we ons geen zorgen hoeven te maken, want “Uw hemelse Vader weet wel dat gij al deze dingen nodig hebt?” (Mt 6, 32). Hij ziet toch ook het tekort aan ambtsdragers in de Kerk en de grote nood in onze parochies? Moeten we deze nood dan ook nog eens in een gebed aan God voorleggen en speciaal om roepingen bidden? Als een huis in brand staat, hoef ik de brandweer toch ook niet beleefd en aanhoudend te vragen of ze alstublieft willen komen om te blussen?

Beginnen we met de vraag: waarom zou een mens überhaupt bidden? Het antwoord kan kort en krachtig zijn, namelijk omdat Jezus zelf ook bad en nog steeds voor ons bidt. Jezus navolgen betekent Jezus ook navolgen in het gebed. En wat doe je dan als je bidt?

(Foto: Johan Wouters)

Jezus' gebed

Bidden zou je kunnen omschrijven met “je in relatie tot God de Vader stellen en je leven op Hem afstemmen.” Zo geformuleerd zien we dat het aardse leven van Jezus een voortdurend gebed is geweest. Iedere dag opnieuw, en meer nog, ieder uur van de dag stemde Hij zijn leven op God de Vader af. Jezus begon de dag met stil en eenzaam gebed en Hij sloot de dag met gebed af. Ook op de dag zelf zien we Jezus voortdurend bidden. Er is geen beslissing die Hij neemt en er is geen activiteit die Hij begint zonder daarover eerst met God de Vader in gesprek te zijn en de wil van de Vader op het spoor te komen.

Het Onze Vader

Zoals Jezus zelf bad, zo heeft Hij ook zijn leerlingen het bidden geleerd. Als de leerlingen Jezus expliciet vragen naar hoe te bidden, dan krijgen ze van Jezus het Onze Vader aangereikt. Om te bidden hoef je geen woordenkunstenaar te zijn.

Ook hoeft het gebed niet iedere dag nieuw en origineel te zijn. Het Onze Vader is in principe genoeg en kan in iedere situatie gebeden worden. Behalve dat we ons met het Onze Vader tot God richten, vormt het Onze Vader ons ook om. Door de woorden steeds opnieuw uit te spreken, gaan we ook steeds meer naar deze woorden staan.

Arbeiders voor de oogst

Waarom dan ook nog eens bidden om ambtsdragers? Omdat Jezus ons dat heeft opgedragen: “De oogst is wel groot, maar arbeiders zijn er weinig. Vraagt daarom de Heer van de oogst, arbeiders te sturen voor de oogst” (Mt 9, 37-38). De Heer weet toch dat we ambtsdragers nodig hebben? Ja, dat weet Hij maar al te goed, maar Hij wil weten of wij het ook daadwerkelijk verlangen. Zoals ik zelf als kind twee jaar bij mijn ouders om een hond gezeurd heb alvorens zo'n beest te krijgen, zo kunnen we God in het volhardende gebed laten zien dat het ons menens is.

Het volhardende gebed om roepingen zal verhoord worden, of met de woorden van Jezus zelf: “Als ge dus, ofschoon ge slecht zijt, goede gaven weet te geven aan uw kinderen, hoeveel te meer zal dan uw Vader die in de hemel is, het goede geven aan wie Hem daarom vragen” (Mt 7, 11).

Rector N.M. Schnell

Gebedskring roepingen

In het bisdom van Breda komt de Gebedskring roepingen tweemaal per jaar samen om te bidden om roepingen, in het voorjaar (Roepingenzondag) en in het najaar (Willibrordzondag), afwisselend op Bovendonk in Hoeven en in de kathedraal in Breda.

Word lid van de Gebedskring roepingen:
T 076 5223444 (ochtenden)
E gebedskringroepingen@bisdombreda.nl

Geef antwoord op wat God in je hart heeft gelegd

(Foto: R. Mangold)

“Jezus' stem is uniek! Wie Jezus' stem leert herkennen, wordt door Hem naar de weg van het leven geleid [...] hebben jullie weleens de stem van de Heer gehoord die jullie uitnodigde om Hem van dichtbij te volgen? Hebben jullie Hem gehoord? [...] Vraag Jezus wat Hij met je wil doen en wees moedig. Wees moedig! Vraag het Hem!” Paus Franciscus tot jongeren, 21 april 2013.

“We moeten bidden, dat jonge mensen vrij worden om voor God te kiezen. Ons gebed is dat God hun hart wil bereiden, zodat ze in staat worden om Jezus te volgen. Wij moeten de jonge mensen helpen om te groeien in geloof, zodat de Heer in hun hart kan komen en de vreugde kan geven die elke persoon heeft die Jezus van nabij volgt.” Op 3 maart 2014.

“Wees altijd mannen en vrouwen van het gebed. Zonder voortdurende relatie met God wordt je opdracht een beroep. [...] Het is geen beroep, het is iets anders. [...] We moeten het gebed koesteren, vooral in ons drukke leven vol verplichtingen. [...] Het is belangrijk dat je hart verbonden blijft met het hart van Christus, vol barmhartigheid en liefde.” Tot priesterstudenten en jonge religieuzen, 7 juli 2013.

(Uit: Bidden om roepingen, Gebedenboekje. Bisdom van Breda 2014)

LEREN EEN BIDDENDE GEMEENSCHAP TE ZIJN

Paus Benedictus XVI verzorgde van november 2011 tot en met november 2012 tijdens de audiëntie op woensdag een serie catecheses over het gebed. Deze catecheses zijn bijeengebracht in een handzaam boekje, dat recent verscheen bij uitgeverij Betsaida.

Paus Benedictus XVI bouwde zijn catecheses systematisch op. Hij begon met het gebed in de antieke oudheid, vervolgde dat met een reeks over het gebed in het Oude Testament om zo te komen bij het gebed van Jezus en de Kerk. Hij opende dit deel van de reeks op 14 maart 2012 met een catechese over Maria die bad te midden van de gelovigen.

(Foto: J. Wouters)

Gebed een centraal thema

De evangelist Lucas heeft ons twee boeken nagelaten, het evangelie, maar ook het Boek der Handelingen dat over het begin van de kerkgeschiedenis gaat. In beide boeken is het gebed een centraal thema, het gebed van Jezus, dat van Maria, dat van de leerlingen, en dat van de vrouwen en de christengemeenschap. Lucas tekent uit dat de weg van de Kerk wordt bepaald door de heilige Geest die de apostelen tot getuigen maakt van de verrezen Heer. Na de verrijzenis zijn de elf apostelen in Jeruzalem bijeen om te bidden. In dit gebed wachten ze op de gave van de heilige Geest.

Lucas vermeldt op deze plaats voor de laatste maal Maria. Maria heeft heel de weg van haar Zoon biddend gevolgd tot aan de voet van het kruis en zo volgt zij de weg van de Kerk.

Maria

Ze heeft haar Zoon ontvangen bij de aankondiging van de engel. Ze is vol aandacht voor zijn woorden, ze aanvaardt deze en beantwoordt het goddelijk plan door haar totale beschikbaarheid. Juist door die luisterende houding weet Maria, dat het de Heer is die in haar handelt. Dit blijkt ook uit haar dankgebed, het 'Magnificat'. Daar kijkt ze niet alleen naar

wat God in haar gedaan heeft, maar ook naar wat Hij in de geschiedenis voltrokken heeft en blijft voltrekken. Op deze wijze is ze ook aanwezig bij de apostelen voordat de deuren wijd opengaan en de leerlingen Jezus Christus aan alle volkeren gaan verkondigen.

Maria is degene die in haar hart de heilsdaden van God overweegt en zijn wil verstaat. Maria deelt met de apostelen de levendige herinnering aan Jezus. Zij beleeft met de hele Kerk de verwachting van de Geest die met Pinksteren wordt uitgestort. Benedictus XVI geeft aan dat er geen Kerk is zonder

Pinksteren en geen Pinksteren zonder de moeder van de Heer, omdat zij op een unieke wijze heeft ervaren wat de hele Kerk beleeft onder de werking van de Geest.

Je gebed verruimen

De moeder van Jezus in de Kerk vereren betekent dus van haar te leren een biddende gemeenschap te zijn. Paus Benedictus tekent aan dat ons gebed vaak het gevolg is van moeilijke situaties, waardoor de mens zich tot de Heer wendt om licht, hulp en troost. Maria nodigt ons uit de dimensies van het gebed te verruimen, zich niet alleen

in nood tot God te wenden en niet uitsluitend voor onszelf te bidden.

Volledige beschikbaarheid

"Het leven van de mens gaat door fases die dikwijls moeilijk en veeleisend zijn," schrijft de paus, "die onontkoombare keuzes vereisen en vragen dat we dingen prijsgeven, dat we offers brengen. De Moeder van de Heer werd door de Heer geplaatst op beslissende ogenblikken van de heilsgeschiedenis en zij heeft altijd antwoord weten te geven met een volledige beschikbaarheid die de vrucht is van een diepe band met God, gerijpt in een volgehouden en intens gebed."

Als moeder van God en moeder van de Kerk oefent Maria haar moederschap uit tot aan het einde van de geschiedenis. Maria leert ons dat het noodzakelijk is om te bidden en toont ons dat wij alleen door een vertrouwelijke liefdevolle band met haar Zoon uit onszelf kunnen treden om moedig, tot aan de uiteinden van de wereld, Jezus Christus als Verlosser van de wereld te verkondigen.

(Uit: Benedictus XVI, *Ademhaling van de ziel, oase van vrede: catecheses over het gebed*. 's-Hertogenbosch, Betsaida, 2014. ISBN: 978.90.820606.8.3)

SINT FRANCISCUSCENTRUM: BIDDEN EN WERKEN

Het Sint Franciscuscentrum is het diocesane centrum voor geloofsvorming en geloofsverdieping. 'Bidden en werken' is de ondertitel van het Sint Franciscuscentrum en geeft aan waar het in dit centrum om te doen is. Het is als het ware de opdracht die het Sint Franciscuscentrum van de bisschop en de medeoprichters heeft meegekregen: gebed en werk bijeen houden, het geloofsleven en het werken in deze maatschappij op elkaar betrekken, en ten opzichte van elkaar mogelijk maken.

Eigenlijk is de uitdrukking 'bidden en werken' een gezegde dat hoort bij de benedictijnse traditie: ora et labora, maar deze uitdrukking van het monniksleven is herkenbaar in alle kloostertradities in het Westen. Ook in het bisdom van Breda, waar behalve de benedictijnse traditie vooral ook de franciscaanse een grote bijdrage heeft geleverd.

De basiliek van Sint Franciscus in Assisi met schilderijen van Giotto.
(Foto: R. Mangold)

Waar de benedictijnse spiritualiteit de nadruk legt op inkeer en gebed (contemplatie), heeft de franciscaanse traditie (capucijnen, franciscanessen) in het bisdom van Breda de werken ter hand genomen. Veel ziekenhuizen, zorginstellingen, scholen en maatschappelijke hulpvoorzieningen zouden er niet zijn geweest als franciscanessen (in het bisdom is vooral de vrouwelijke tak aanwezig) er niet de schouders onder hadden gezet. Dat het bisdom van Breda een diaconaal bisdom is, waarin veel aandacht leeft voor de maatschappelijke kant van het geloof, hangt behalve met de bisschoppen die er aan het roer hebben gestaan, rechtstreeks samen met de aanwezigheid van de franciscaanse spiritualiteit. We bouwen voort op een eeuwenoude diaconale presentie van religieuzen.

Het Sint Franciscuscentrum wil die dynamiek in het bisdom van Breda voorzetten, want wanneer bidden en werken een goede onderlinge dynamiek

vormen, kunnen er wonderen geschieden, zo laat de geschiedenis zien. En al is het zo dat getalsmatig het aantal religieuzen (sterk) terugloopt, hun spiritualiteit is in de genen van het bisdom terechtgekomen, en werkt door, juist ook in het Sint Franciscuscentrum. In al de activiteiten wordt naar manieren gezocht om aandacht te geven aan het gebed en aan het werk: waarom doe je het? En: doe je wat zegt? Het gaat er om, zo zou je kunnen zeggen, dat in alles wat er wordt gedaan het geloof er is ('geloof voorop'), en ook dat het geloven wordt gedaan.

Geloofsinspiratie en geloofsgroei

Bidden en werken bij elkaar houden gebeurt op verschillende manieren. De eerste manier is: door je op je geloof te bezinnen (bijbelstudie, gebed, deelname aan sacramenten, studie van de sociale leer en theologie, etc.) kan duidelijk worden wat er in de samenleving moet gebeuren en wat daarin jouw taak of bijdrage kan zijn. Door je te verdiepen in je geloof kun je op het spoor komen van

wat er anders moet in de samenleving, maar ook in je eigen leven: je kunt daardoor je roeping vorm geven. Op die manier volgen de daden uit de woorden, wordt de daad bij het woord gevoegd. We zeggen dan dat we iets doen op basis van onze geloofsinspiratie.

En er is nog een andere manier. Een manier die erg voor de hand ligt, maar waar we toch maar zelden over nadenken. Dat is de omgekeerde weg: het geloof ontdekken in het werken aan de samenleving. Door actief deel te nemen aan de lotsverbetering van mensen, door spontaan dat te doen wat mensen goed doet, kan oplichten wat het geloof betekent. Door bezining en vorming kan dat geloofselement worden verduidelijkt en versterkt. Het begin is dan niet een bezining of een gedachte, het begin is het doen. Dat is weg die veel religieuzen zijn gegaan: ze werden aangetrokken door het werk dat een congregatie verrichtte. Deze weg van het geloven ontdekken door het doen van 'goede werken' wil het

Sint Franciscuscentrum ook bewandelen. Vandaar dat er naast de vele cursussen en bezinnende bijeenkomsten ook diaconale projecten starten: enkele project-medewerkers worden tijdelijk (een aantal jaren) ingezet voor de katholieke presentie in de samenleving. In die projecten gaan we op zoek naar de geloofswortels (waar vanuit doe je het?) en naar geloofsgroei (hoe kom je tot geloven, tot Christus?).

Twee wegen

Op die manier komen werken en bidden op verschillende manieren bij elkaar. Het Sint Franciscuscentrum is niet de enige die op deze dubbele manier geloven en werken bijeen brengt. In de terugblik die het project 'De diaconale stad in Roosendaal' (www.dediaconalestad.nl) onlangs schreef, zijn daarvan ook elementen terug te vinden: het project is gestart vanuit een bewuste gelovige bezinning, maar ook worden daar regelmatig de actieve vrijwilligers en andere betrokkenen bij elkaar gebracht voor geloofsbezinning.

En zo zijn er meer voorbeelden in het bisdom te noemen. Misschien zijn in elk diaconaal werk die twee wegen terug te vinden. Als bidden en werken zo bijeen komen, dan zal het onderscheid vervagen. Werkelijk bidden is ook werken, en omgekeerd. Niet omdat bidden inspanning vergt, maar omdat bidden jouw doen in de wereld beïnvloedt. Van bidden ga je anders leven, en van anders leven ga je bidden. Het Sint Franciscuscentrum is al voorzichtig begonnen: het activiteitenoverzicht is rondgestuurd en gepubliceerd op de website van het bisdom (en is ook op te vragen: opgave@sintfranciscuscentrum.nl, en op het bisdomkantoor). Veel van de activiteiten zijn al bekend. Ze lopen gewoon door en worden in het centrum ondergebracht. Maar in die bekende activiteiten, maar ook in de nieuwe én ook in de projecten, kun je ontdekken dat geloven biddend werken is, of werkend bidden.

Bob van Geffen

(Foto's: R. Mangold)

BIJ MARIA IN BANNEUX

Van 23 tot en met 27 mei organiseerde Caritas Banneux bisdom Breda haar jubileumbedevaart naar Banneux. Mgr. Liesen was hoofdcelebrant in de viering op zondag 25 mei.

Banneux is een klein plaatsje in de Belgische provincie Luik. We zouden er nauwelijks van gehoord hebben als daar niet van 15 januari tot 2 maart 1933 de Maagd Maria acht keer aan een meisje van elf jaar, Mariëtte Beco, verschenen was. Caritas Breda vierde dit jaar met een speciale bedevaart het 60-jarige jubileum van bedevaarten naar Banneux.

'Maagd der Armen'

Mariëtte is van eenvoudige komaf en woont aan de rand van het dorp. Op 15 januari verschijnt een mooie dame in de tuin van het huis. Zij nodigt Mariëtte uit om naar buiten te gaan. Haar moeder verbiedt dit. Later zal Maria nog zeven keer verschijnen. Ze openbaart zich als de Maagd der Armen en belooft dat ze het lijden zal verlichten. Maria vraagt een kapel ter harer ere te bouwen. Deze verrijst in de voortuin van de familie Beco. Kort na de laatste verschijning vindt de eerste genezing plaats.

Sterkte, moed en hoop

Na gedegen onderzoek erkent de bisschop van Luik in 1949 de verschijningen. Drie jaar later volgt de officiële goedkeuring door de heilige Stoel. Vanaf dat moment komen de bedevaarten op gang. Onder de vele pelgrims bevindt zich ook de heilige paus Johannes Paulus II. Op 21 mei 1985 zei hij: "De armen van vandaag - en men kan op velerlei wijze arm zijn - voelen zich thuis in Banneux. Zij komen naar hier om sterkte, moed, hoop en ontmoeting met God te zoeken in hun beproevingen."

Bedeavaarten naar Banneux

Vanuit het bisdom gaan er al zestig jaar bedevaarten naar Banneux. Mieke Brill uit Hoogerheide en Ton van Egeraat uit Bergen op Zoom zijn nauw betrokken bij de organisatie van deze bedevaart. Ze doen dit werk al jaren. Mieke Brill was de buurvrouw van moeder Scholten. "Zij is de oprichtster van Caritas Banneux in ons bisdom," vertelt ze. "Ze vroeg me of ik wilde helpen.

Ik heb ja gezegd, maar niet met de bedoeling dit jaren te doen." Maar daar draaide het uiteindelijk toch wel op uit.

60 jaar bedevaarten

Aan de organisatie van de bedevaart is veel werk verbonden. "Er zijn twee tridua (driedaagse bedevaarten, red.) per jaar," zegt Van Egeraat, "één in het voorjaar en één in het najaar. We organiseren dit steeds met een ander bisdom. Vanwege ons zestigjarig jubileum zijn we in het voorjaar alleen gegaan. De tridua hebben een zelfde opbouw. We vertrekken en komen op vrijdag aan. We lunchen steevast in Mol. In de bus proberen we een bedevaartsfeer te scheppen door samen de rozenkrans te bidden. Om 19.00 uur is de openingsviering. Bepaalde elementen komen elke dag terug zoals de eucharistieviering en de ziekenzegening. We vieren de eucharistie meestal met eigen priesters. Op zondag sluiten we aan bij de internationale viering. De eerste dag gaan we naar de bron en nodigen we onze gasten uit om

in het spoor van Mariëtte Beco hun hand in het water te steken. In het programma is er ook de mogelijkheid het sacrament van boete en verzoening te ontvangen." "Het is niet alleen ernst wat de klok slaat," vervolgt Van Egeraat. "Elke avond is er een gezellig samenzijn en we sluiten de bedevaart af met een bonte avond. We wagen een dansje en er is ook een loterij. Op dinsdag vertrekken we na de eucharistieviering. De sfeer in de bus is dan iets lichter," lacht hij.

Vrijwilligers en gasten

"Per triduum gaan er ongeveer 150 gasten mee, samen met 70 vrijwilligers. Het is een hele organisatie," zegt Mieke. "Gelukkig is er veel geautomatiseerd, maar toch moet het nodige handmatig gebeuren. Mijn echtgenoot is hier een niet te onderschatten steun." Naast de organisatie is ook de zorg voor de inwendige mens van belang. "We doen alle inkopen zelf, zoals de drank voor de bus en het wijntje en de versnaperingen voor de bonte avonden.

Gelukkig zijn er velen die onze reis sponsoren. Buiten deze bedevaarten zijn er ook de dagbedevaarten. Hieraan doen gemiddeld zo'n 150 gasten mee." "We spreken bewust over gasten," vult Van Egeraat aan. "Zo drukken we uit wat zij voor ons betekenen."

Voor de toekomst zijn er toch enige zorgen. "Natuurlijk trekken we een ouder publiek, maar dat is altijd zo geweest. Onder de vrijwilligers zijn altijd jongeren. De grootste zorg is de deelname van priesters. We merken dat het voor priesters steeds moeilijker wordt om vijf dagen uit de parochie weg te zijn. Bij het laatste triduum zijn verschillende priesters slechts één dag geweest. Onze formule is beproefd. Dit merken we aan de reacties van onze gasten. Soms stellen vrijwilligers voor iets te veranderen, maar als we hun ideeën doorvoeren zeggen de gasten: 'We hebben dit of dit gemist! Kan het weer terugkomen.'"

Hans de Jong

In dezelfde periode als de Maria-verschijningen te Banneux vonden ook Mariaverschijningen in Beauraing plaats. Beauraing is, naast Lourdes, een andere plaats waar veel bedevaartgangers uit het bisdom van Breda jaarlijks naartoe reizen om te bidden bij Maria. In Beauraing verscheen Maria tussen 29 november 1932 en 3 januari 1933 dertigmaal aan vier meisjes en één jongen. Ze openbaarde zich als de Onbevleete Maagd en riep op tot de bouw van een kapel, opdat men op bedevaart kome. Ze toonde haar gouden hart. In die zin is Beauraing een plaats waar gelovigen een speciale devotie hebben tot het Onbevleete Hart van Maria. De organisatie van bedevaarten uit het bisdom van Breda naar Beauraing ligt bij het comité Pro Maria.

<http://banneux-breda.jouwweb.nl>
www.bedevaartbeauraing.nl
www.lourdeswerkbisdombreda.nl

KERK IN DE STEIGERS

MORTUARIUM IN SINT WILLEBRORD

Dit keer geen kerk in de steigers maar aandacht voor een ander type gebouw, namelijk een parochiecentrum en een mortuarium in Sint Willebrord.

Sint Willebrord is een vitale parochie. Het geloof hoort duidelijk bij het leven. Daarvan getuigt de prachtige kerk die vanaf Rijksweg 58 te zien is en het hart van het dorp vormt. De inwoners hebben veel voor hun kerk over. Ook deze vitale gemeenschap is opgenomen in een samenwerkingsverband. De parochies van de gemeente Rucphen en Zundert werken nauw samen. De zorg voor deze gemeenschappen ligt bij één pastoraal team. Deze situatie maakte een nieuwe huisvesting noodzakelijk. De oude pastorie van St. Willebrord werd verkocht en in de naaste omgeving van de kerk verrees een nieuw gebouw met werkruimtes voor het pastoraal team en het parochiebestuur én een mortuarium. Het verzorgen en het begraven van de doden is een van de werken van barmhartigheid die de Kerk in de naam van Jezus mag doen. Het gebouw is toegewijd aan de heilige Willibrord.

Het mortuarium beschikt over een viertal rouwkamers. Nabestaanden hebben dag en nacht de gelegenheid afscheid te nemen van hun overledene. Er is een kleine aula waar ruimte is voor een beperkte groep nabestaanden. Twee plaatselijke kunstenaars, Karin en Frank Roks, hebben in opdracht van het parochiebestuur de ruimtes gedecoreerd met schilderijen en muurschilderingen. Ze hebben getracht aan te sluiten bij het gevoel en het karakter van de inwoners van Sint Willebrord. Elke rouwkamer heeft een thema dat steeds gekoppeld is aan één van de vier jaargetijden. Zo zijn hoop en herfst, troost en winter, liefde en lente en kracht en zomer aan elkaar gekoppeld. De schilderijen zijn kleurrijk. In elke rouwkamer komen vaste elementen terug zoals bomen, bloemen, vormen en de kerk. De bomen staan fier overeind. Hun takken beschermen het dorp. De bloemen staan voor troost en verlichting. De verschillende vormen als rechthoek, driehoek, vierkant en ronding, symboliseren de veranderingen in het leven. De kerk staat steeds ergens op de achtergrond, omdat hij het landschap bepaalt.

De kunstenaars maken toespelingen op de geschiedenis van het dorp. Op een van de schilderijen staat een bokje, een allusie op kapelaan De Bok, die een grote rol in het leven van veel parochianen gespeeld heeft. Het geheel mondt uit in één grote compositie in de Willibrordusaula. Ook hier staat de boom centraal in zijn doorgegroeiende kracht en schoonheid. De Willibrorduskerk wordt gedragen door de takken van de boom, de armen van het volk. In de boom nestelen zich vogels, die hun jonkies verzorgen. Zij symboliseren zorgzaamheid en behoedzaamheid. Boven het middenpaneel is een raamwerk met twee open handen. Zij verwijzen naar de handenarbeid waarmee veel inwoners hun brood verdienen hebben.

Op deze manier geven de kunstenaars uiting aan de eigenheid van deze gemeenschap waar kerk en leven nauw op elkaar betrokken zijn.

Hans de Jong

VVR
ARCHITECTEN

VERGOUWEN & VAN RIJEN ARCHITECTEN BNA
ETTEN-LEUR TEL. 076-50.11.770
WWW.VVRARCHITECTEN.NL

Design & Kunst Atelier
2CREA8
Brugstraat 5 - Roosendaal

Decoratie en Muurschilderingen
Restauratiewerkzaamheden
Schilderijen op doek
Design & Huisstijlen
Thematisering
Workshops

Karin en Frank Roks

Meer info en (kunst-)werken: www.2crea8.nl

Fa. KAS

Elektrotechniek
Inbraak Beveiliging
Bewakingsystemen

Dorpsstraat 88- 4711NJ St. Willebrord
Tel: 0165-382532

De Bruijn
Installatiewerken

www.totaal-installateur.nl

loodgieterswerkzaamheden • verwarming • ventilatie • sanitair • duurzaam • airco

Kraaihei 40 4715 RV Rucphen tel: 076-5018901 e-mail: info@totaal-installateur.nl

UITVAART
VERZORGING
BRABANT

Uitvaartverzorging Brabant
de uitvaartverzorging
waar u alles van mag verwachten!

Hoofdvestiging Bergen op Zoom
Heeringen 115
4621 TN Bergen op Zoom
T 0164 - 23 34 73
F 0164 - 23 88 78
info@uitvaartbrabant.nl

Vestiging Roosendaal
Bachlaan 3
4702 KD Roosendaal
T 0165 - 53 37 85
F 0164 - 23 88 78

Sint Willebrord
Den Eshout 7
0165-533785
Breda
076-5416906

www.uitvaartbrabant.nl

WOLFF
geluidstechniek

Sinds 1925 de specialist voor de levering van een perfecte geluids-, en/of video-installatie in kerken, kloosters, zalen en bedrijven.

- Professionele toespraak installaties
- Installaties voor slechthorenden
- Digitale kerkradio
- Multi media presentatie
- Video opname systemen
- CCTV toezicht
- 100 Volt oproep systemen
- Achtergrond muziek

Meer informatie? Bel, mail of kijk op onze website.

Wolff Geluidstechniek B.V.
Oosterbeekstraat 33 5045 TH Tilburg
Tel: 013-5702011 Fax: 013-5703601
www.wolff-geluidstechniek.nl
e-mail: info@wolff-geluidstechniek.nl

gh

Bouwbedrijf
Gebr. Heeren bv

Lange Hei 18 - 4714 RE Sprundel
Tel. 0165 38 27 27 - Fax. 0165 38 66 72
info@bouwbedrijfheeren.nl
www.bouwbedrijfheeren.nl

**“BIDDEN HEEFT ALLES
TE MAKEN MET HET HART,
MET ZIJN WIE JE WERKELIJK BENT
IN DE TEGENWOORDIGHEID VAN
GOD DIE JE GESCHAPEN HEEFT.”**

BISSCHOP LIESEN